

Янгель Михайло Кузьмич
25.X.1911 - 25.X.1971

Видатний учений і конструктор у галузі ракетно-космічної техніки, один із організаторів ракетної промисловості в СРСР й Україні, засновник і перший Головний конструктор Конструкторського бюро «Південне» (1954-1971 рр.). Доктор технічних наук (1960 р.), академік Академії наук України (1961 р.), академік Академії наук СРСР (1966 р.).

Народився в селі Зирянова Іркутської області в бідній селянській сім'ї. У 1926 році на запрошення старшого брата Костянтина – студента Гірничої академії – приїжджає до м. Москви, де закінчив школу фабрично-заводського учнівства. Влаштується працювати на текстильну фабрику помічником майстра у м. Красноармійську Московської області (1929-1931 рр.). Потім навчання у Московському авіаційному інституті, який М.К. Янгель закінчив з відзнакою (1937 р.) за фахом «Літакобудування». Конструктор, провідний інженер, помічник Головного конструктора, заступник директора заводу на авіаційному заводі ім. Менжинського у КБ М.М. Полікарпова (1935-1944 рр.). Заступник Головного інженера ОКБ А.І. Мікояна (1944 р.), провідний інженер у КБ В.М. М'ясищева (1945 р.). Брав участь у розробці літака И-153, роботі акціонерного товариства «Амторг» у США. Організував доводку винищувачів И-180, И-185, модифікацію літака По-2. В апараті Міністерства авіаційної промисловості координував роботи з розвитку літакобудування (1946-1948 рр.). Закінчив з відзнакою Академію авіаційної промисловості СРСР (1950 р.) і був направлений на роботу в ракетну галузь. Начальник відділу, заступник Головного конструктора С.П. Корольова, директор, головний інженер НДІ-88 у м. Калінінграді Московської області (1950-1954 рр.). У 1954 році був призначений Головним конструктором ОКБ-586 (КБ «Південне»).

Основоположник нового напрямку в ракетній техніці, заснованого на використанні висококиплячих компонентів палива й автономної системи керування, що істотно підвищило боєготовність ракет стратегічного призначення. Брав участь у розробці проектів перших радянських бойових ракет Р-5 і Р-7, керував розробкою проектів ракет Р-11 і Р-12, організував дослідження у галузі аеродинаміки, балістики, матеріалознавства та інших проблем ракетної галузі (1950-1954 рр.).

Творчий колектив КБ «Південне», який очолював М.К. Янгель, разом з кооперацією суміжників створив декілька поколінь високоефективних бойових ракетних комплексів і космічних систем, які не мають аналогів у світі, зробив великий внесок у зміцнення могутності й обороноздатності країни. На базі потужних і ефективних бойових ракет Р-12, Р-14, Р-16, Р-36 у Радянському Союзі було створено Ракетні війська стратегічного призначення, які стали основою ракетно-ядерного щита країни. Створено ракети-носії «Космос» і «Космос-2», більше 70 різних типів космічних апаратів військового, наукового і народногосподарського призначення, запущено на орбіту перші супутники серії «Космос» і «Интеркосмос», які поклали початок міжнародній співпраці у галузі освоєння космічного простору.

Як Головний конструктор М.К. Янгель приймав сміливі й ефективні конструкторські і технічні рішення, які значно підвищили ефективність ракетних комплексів: розділювані й орбітальні головні частини, несправжні цілі для подолання протиракетної оборони, мінометний старт важких ракет і багато іншого. М.К. Янгель сформував багатофункціональну структуру КБ «Південне», створив потужну кооперацію підприємств-розробників ракетно-космічної техніки.

М.К. Янгель брав активну участь у житті держави – депутат міської ради м. Калінінграда Московської області (1952-1954 рр.), депутат Верховної ради СРСР (1966-1971 рр.), кандидат у члени ЦК КПРС (1966-1971 рр.).

Михайло Кузьмич мав велику пошану й авторитет у керівництва країни, в наукових колах й організаціях промисловості. Він залишив великий доробок у науці і техніці, як історична особа вплинув на хід світових подій.

Двічі Герой Соціалістичної Праці (1959, 1961 рр.), лауреат Ленінської (1960 р.) і Державної (1967 р.) премій СРСР. Нагороджений орденами Леніна (1956, 1959, 1961, 1969 рр.), Жовтневої революції (1971 р.), премією і Золотою медаллю імені С.П.Корольова (1970 р.). Радою

Міністрів України та Президією АН УРСР засновано премію імені М.К.Янгеля.

Його ім'я присвоєно Державному конструкторському бюро "Південне" (1991 р.). Федерації космонавтики СРСР й України заснували медаль його імені. Стипендії його імені – у Московському авіаційному інституті, Дніпропетровському державному університеті. Іменем М.К. Янгеля названі астероїд і кратер на Місяці, селище в Іркутській області, пік на Памірі, океанський суховантаж «Академік Янгель». Вулиці його імені – у Москві, Києві, Дніпропетровську, Байконурі. Встановлено пам'ятні бюсти в містах Железногорську-Ілімському Іркутської області, Дніпропетровську, на космодромах Байконур і Плесецьк. Меморіальні дошки на будівлях текстильної фабрики в м. Красноармійську Московської області, Московського авіаційного інституту, ЦНДІмашу в м. Корольові Московської області, Державного підприємства «Конструкторське бюро «Південне» імені М.К. Янгеля» у м. Дніпропетровську.

Михайло Кузьмич Янгель пішов із життя 25 жовтня 1971 року в день свого 60-річчя. Похований на Новодівочому цвинтарі у м. Москва.